

DE TANK

2

(oktober 1976)

ORGAAN van de TWENOT.

Postbus 357

ZWOLLE.

DE TANK 2 (oktober 1976)

Orgaan van de
TWEEDE NEDERLANDSE ORGANISATIE VAN TANKHOBBYISTEN.

Postbus 357 te Zwolle

Tel. :

INHOUDSOPGAVE.

INLEIDING.....	2
LEDENLIJST.....	5
WAAR KAN IK ECHTE TANKS VINDEN?(Overloon).....	7
MODERNE TANKONTWIKKELING (Marder en Löwe).....	14
MODELBOUW (Heller).....	17
DIORAMA EN FOTOGRAFIE (Achtergronden).....	18
BOEK EN TIJDSCHRIFT ("The Tank Story" en "After the Battle").....	21
VRAGENRUBRIEK.....	24
FOTOSERVICE (Van start).....	32
TOT SLOT.....	32

INLEIDING:

De TWENOT is van de grond gekomen!
Het ledenaantal is nog wel niet groot (zie de ledenlijst), maar hoewel het zeker in de bedoeling ligt in de komende tijd het ledenbestand op een zeer gerichte wijze uit te breiden, lijkt het me voor als nog verstandiger nu al tot een goede organisatie te komen, waarin de diverse functies verdeeld zijn.

In "DE TANK 1" hebben we gesproken over een bijeenkomst. Welnu, deze is geplanned op ZATERDAG 23 OKTOBER a.s., vanaf 14.00 UUR, in de Terborchstraat 7 te ZWOLLE.

Voor broodjes en iets te drinken wordt gezorgd. Het zou ons natuurlijk zeer verheugen, als zoveel mogelijk leden aanwezig zouden kunnen zijn. Misschien dat men het vervoer naar Zwolle met anderen kan combineren m.b.v. de ledenlijst.

Het programma ziet er globaal als volgt uit:
14.00 uur: kennismaking, modellen bekijken, tenminste, als u wat van uw pronkmodellen meeneemt, en een ruilbeurs.

- 15.30 uur: bespreking over de TWENOT (uitbreiding ledenaantal, functieverdeling, financiën). Daarna vervolg van bovenstaande, tevens gelegenheid tot enige recreatie: tafeltennis, biljarten, enz.
- 17.00 uur: vertoning dia's van diorama's, Bovington Camp en Overloon.
(Eigen dia's of foto's zin ook zeer welkom!)

Om de bijeenkomst goed te kunnen voorbereiden zou ik graag onderstaand strookje vóór 20 oktober a.s. in de postbus van u willen ontvangen.

Tenslotte: hoe u het best in de Terborchstraat 7 te Zwolle kunt komen:

- a. autosnelweg: afslag "Zwolle-Zuid"
- b. borden met opschrift "Zwolle" volgen.
- c. na eerste stoplicht: 1^e weg rechts, na 600 m is het station.
- d. schuin rechts voor het station is een Renault-garage. Daar begint de Terborchstraat, na 100 m bevindt zich rechts nr. 7.

IK KOM.

Naam:

Adres:

Woonplaats:

Telefoon:

HANDTEKENING:

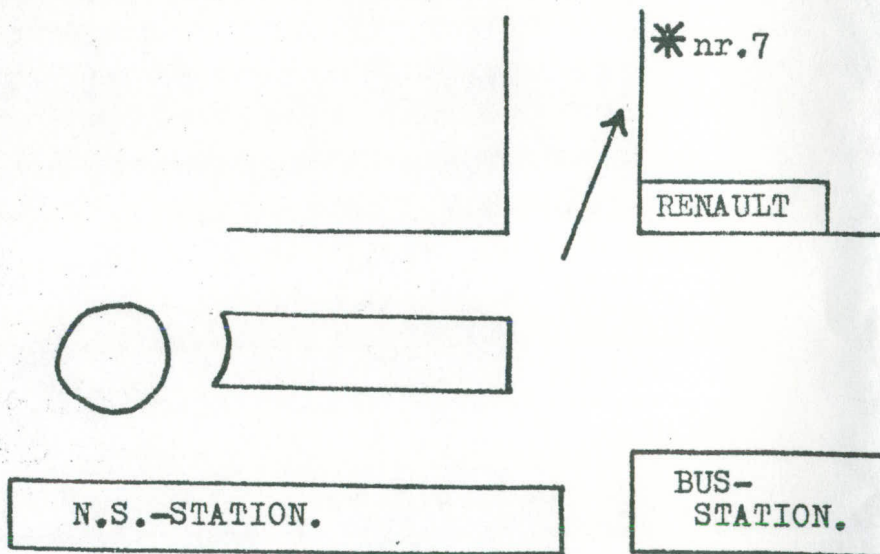
Uit de richting:Amersfoort: a,b,c,d.

Meppel: a,b,c,d.

Apeldoorn: b,c,d.

Almelo: bij eerste stoplichten
links, weg volgen tot
spoorwegovergang, vóór
deze overweg rechts, daar-
na borden volgen "STATION",
verder d.

Voor treinreizigers: d.

LEDENLIJST.

De bedoeling van deze ledenlijst is een van de doeleinden van de TWENOT: de leden de mogelijkheid geven contacten te leggen met andere TWENOT-leden.

- H.W.H.G.Beckers. [REDACTED]
- H.G.Berkhoff. [REDACTED]
- G.G.de Beurs. [REDACTED]
- P.R.C.Bominaar. [REDACTED]
- W.P.Bos. [REDACTED]
- G.D.Cornelissen de Beer. [REDACTED]

- G.M.Ebeling. [REDACTED]
- R.H.Evers. [REDACTED]
- B.Fonck. [REDACTED]
- H.J.de Haan. [REDACTED]
- Elroy Haeser. [REDACTED]
- J.Janse. [REDACTED]
- J.H.Kamphorst. [REDACTED]
- Leo Kieviets. [REDACTED]
- Th.Knook. [REDACTED]

D.Korteland Jr. [REDACTED]

W.M.Melenhorst. [REDACTED]

A.Moors. [REDACTED]

K.P.Rekelhof. [REDACTED]

C.S.Snaar. [REDACTED]

Bert Swets. [REDACTED]

Marc van de Velde. [REDACTED]

L.J.van der Velden. [REDACTED]

A.J.Verbroekken. [REDACTED]

L.J.Verduyn. [REDACTED]

[REDACTED]

B.Verhagen. [REDACTED]

H.G.Visschers. [REDACTED]

J.de Vreugd. [REDACTED]

A.P.J.de Wolf. [REDACTED]

W.A.H.de Zeeuw. [REDACTED]

WAAR KAN IK ECHTE TANKS VINDEN?

In "DE TANK 1" werd het tankmuseum "Bovington Camp", in Engeland, beschreven.

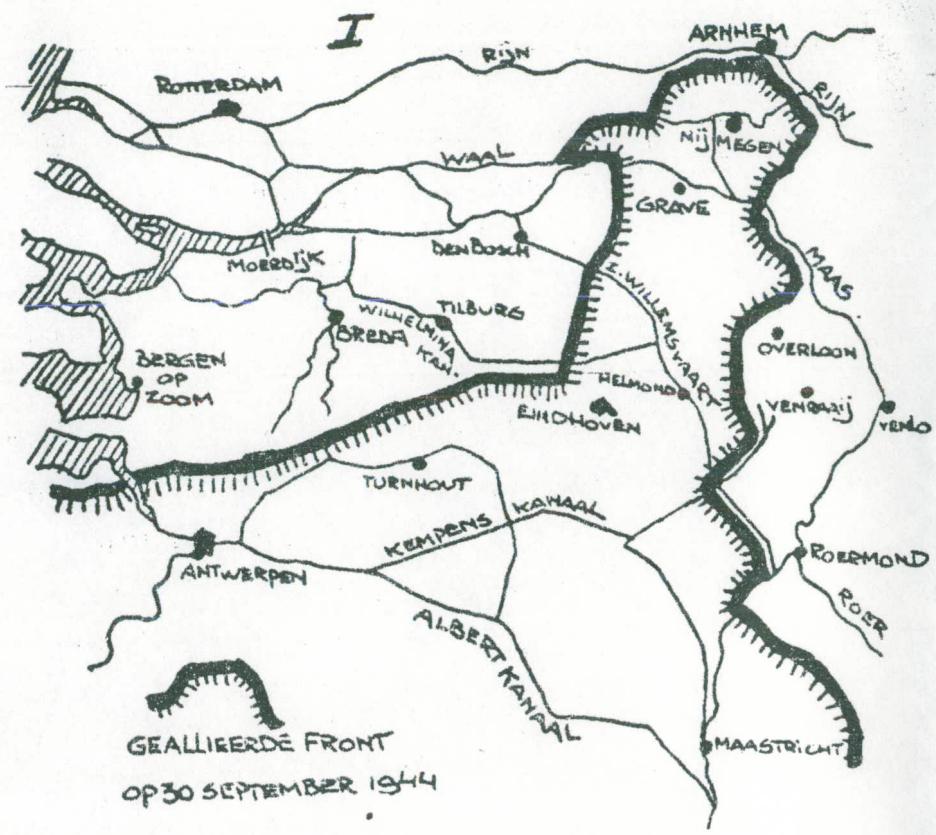
Deze keer blijven we dichterbij huis en wel bij het museum te Overloon.

Blijkens de correspondentie die ik met dit museum heb gevoerd, is de opzet niet het stimuleren van de 'oorlog=glorie' idee, maar wil men het een leerinstituut doen zijn voor de jeugd, om de verschrikkingen van een oorlog m.b.v. allerlei materiaal te tonen. Het materiaal is het hulpmiddel om de mentaliteit die er achterstak te ontdekken.

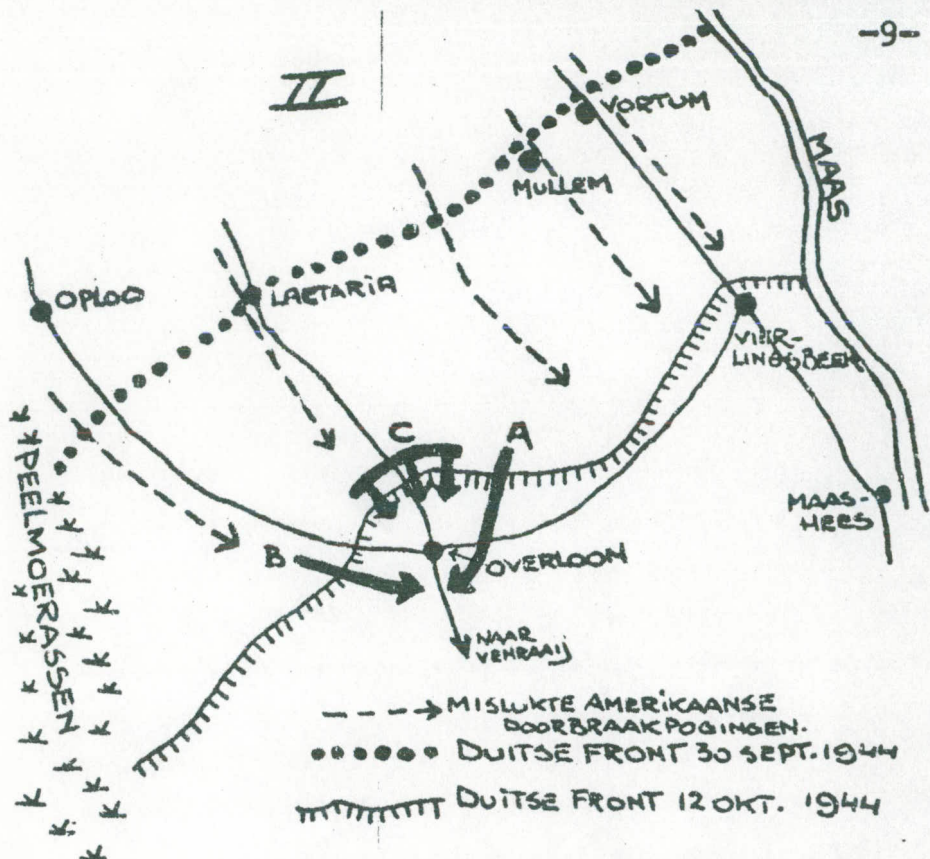
Gezien de doelstellingen van het museum te Overloon is het dus niet juist om van een tankmuseum te spreken. Bovendien is het aantal tanks dat op het terrein aanwezig is gering, hoewel voor Nederland uniek!

Waarom dit museum in Overloon?

In de omgeving van Overloon heeft van 26/27 september 1944 tot en met 16 oktober 1944 een slag gewoed tussen de Geallieerden en de Duitsers.

Tijdens de "stoot naar Arnhem" kwamen de Engelsen niet verder dan de lijn Vortum-Lactaria (zie overzichtskaarten I en II).

A en B omvatten de Engelse aanvallen op Overloon

C FRONTALE BINDINGSAAANVAL

De 7^e Amerikaanse tankdivisie (de zgn. Ghost-division) werd vanuit de buurt van Metz (Frankrijk) naar dit gebied gedirigeerd. Ondanks grote verliezen slaagden ze er slechts in op te

rukken tot de lijn Vierlingsbeek-Overloon. Deze tankslag was de enige op Nederlands grondgebied tijdens de bevrijdingsoperaties van 1944-45, en duurde van 30 september tot 8 oktober. De 7^e divisie werd uit de strijd genomen. De Engelsen moesten nu zelf maar proberen de zaak te klaren.

De Duitsers hadden het wegenknooppunt Overloon intussen uitgebouwd tot een zwaar versterkt steunpunt. Daarom werd een tangbeweging uitgevoerd, zoals te zien is op kaart II.

Op 12 oktober stormden, na een hevige artilleriebeschieting van vijf kwartier, de Engelsen om 12.15 uur naar voren. Om 16.00 uur, 13 oktober, is het dorpscentrum van Overloon in handen van de Engelsen, ondanks zeer fanatieke tegenstand van SS-troepen in van huis tot huis en man tot man gevechten.

Daarna verplaatst het gevecht zich via de bossen ten zuiden van Overloon richting Venray, wat het einde betekent van de Slag bij Overloon. Volgens officiële Geallieerde rapporten waren de verliezen als volgt:

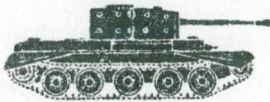
Amerikanen: 452 man

Engelsen: 1426 man

Duitsers: ongeveer 800 man (tenminste 2 bataljons)

De tanks op het museumterrein, in volgorde van de wandelroute:

1. Cromwell Mark IV (voltreffer achterplaat)

UK: "Cromwell" VII 75mm 28t

2. Renault FT-18 (door Nederland aangeschaft in 1928, door Duitsers gebruikt voor bewakingsdoeleinden)
3. Sherman M 4 (van de 7^e divisie, 2 voltreffers van een 75 mm anti-tankkanon: links-onder, 1 voltreffer van een 88 mm anti-tankkanon, koepelrand links)
4. Sherman M4 (kantelde tijdens de slag in een sloot)
5. Pz.Kpfw.V 'Panther' (deze tank heeft o.a. twee jaar dienst gedaan aan het oostfront, doch vond op 13 oktober 1944 tijdens straatgevechten zijn einde door een piatgranaat)

6. Churchill Mark V (reed op 12 oktober '44

UK: "Churchill" VII 75mm 40t

op een langs een der Engelse aanvalswegen liggend mijnenveld, waardoor de bodem werd ingedrukt)

Verder bevinden er zich mijnenruimers, anti-tankgeschut, vlammenwerpers, een Humber Scout Car, een onderzeeboot, een M4A1 Halftrack en een bommenwerper.

De Overloon(museum)-geschiedenis valt ook te lezen in het blad 'After the Battle' nr. 9, een verslag met kleurenfoto's van 12 bladzijden. Elders in deze "DE TANK" meer over dit tijdschrift.

Gegevens van Het Nederlands Nationaal Oorlogs- en Verzetmuseum te Overloon:

Adres: Museumpark 1, Overloon.

Telefoon: 04788-250.

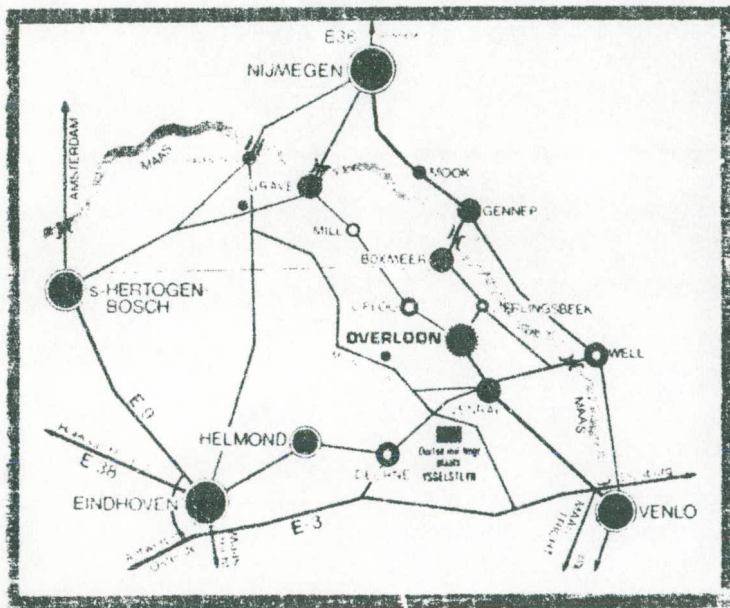
Openingstijden: Van 1 mei tot 1 oktober dagelijks van 9 tot 18 uur.

Van 1 oktober tot 1 mei dagelijks van 9.30 tot 17 uur.

In december, januari en februari alleen geopend op zaterdagen, zondagen en feestdagen, overige dagen uitsluitend op afspraak.

Gesloten op 24,25,26,31 december en 1 januari.

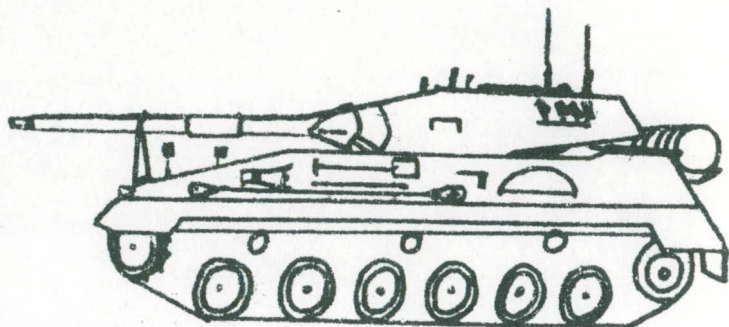
Entreprijs: per persoon f2,50.

MODERNE TANKONTWIKKELING.

Meer dan eens zien we in de tank-historie, dat van een tank een afleiding wordt gemaakt: een bruggelegger, een anti-tankvoertuig, een howitzer, enz.

Nu echter is de ontwikkeling net andersom gegaan. In Duitsland is de Marder omgebouwd tot een tank! Veel gegevens zijn er nog niet van bekend. De bijgaande tekening is gemaakt van een vrij onduidelijke foto, maar de voornaamste contouren zijn juist.

Marder-tank.

Enkele gegevens van de Marder-tank:

lengte: 8.12 m

breedte: 3.12m

hoogte: 2.40m

bodemvrijheid: 42 cm
gewicht (totaal): 30 ton.
max. snelheid (weg): 75 km/uur.
rijbereik: 900 km.
hoofdbewapening: 105/51 kanon.
mitrailleur op de koepel.
2x4 rookgranaatwerpers.
bemanning: 4.

Iets geheel nieuws is de uitbreiding van de Leopard-serie, nl. de ontwikkeling van de "Löwe (Lion)-tank, die speciaal gemaakt wordt voor de export, het is dan ook een tank voor hete klimaten en woestijngebieden. De oorspronkelijke naam was "Leopardino". Het ligt in de bedoeling dat het eerste prototype klaar zal zijn in maart 1977, en als alles volgens plan verloopt zal de serie-productie eind 1978 ter hand worden genomen en men hoopt dan 24 per maand af te kunnen leveren.

Dit plan is zeer gunstig voor de Italiaanse firma OTO-Melara, omdat deze in de loop van 1977 haar 600 Leopard-1 tanks heeft geproduceerd. Nu kan dit bedrijf door blijven draaien met de assemblage en verkoop van de "Löwe".

Bovendien is dit gedaan, omdat de Duitse regering de verkoop van Duitse tanks aan niet-NATO-landen niet zou hebben toegestaan.

Van alle onderdelen zal 50% door Duitsland, en 50% door Italië worden gemaakt.

Gegevens van de Löwe (Lion):

lengte (incl.kanon): 9.40 m

lengte romp: 6.73 m

hoogte: 2.38 m

bodemvrijheid: 0.44 m

breedte (incl. besch.platen): 3.37 m.

gewicht (totaal): 43 ton.

gewicht (leeg) : 40 ton.

snelheid: 65 km/uur

rijbereik : 600 km

brandstofvoorraad: 1000 liter.

klimvermogen: 60 %

overschrijdingsvermogen: 3 m.

waadvermogen (met speciale voorbereiding in
10 minuten): 4 m.

waadvermogen (zonder bovenstaande): 1.20 m.

bewapening: 105/51 kanon (max. 9 schoten per min.
7.62 mm coax mg.

2x4 rookgranaatwerpers

Afbeelding van de Löwe op pagina 29.

MODELBOUW.

Wederom enige merken, die we de revue laten passeren: Heller.

Sinds ongeveer een jaar is de bekende firma Heller overgegaan tot het vervaardigen van pantser-modellen. Een zeer gelukkige beslissing, temeer, daar in een behoefte wordt voorzien, die de "gevestigde firma's" tot nu toe eigenlijk buiten beschouwing laten, te weten o.a. de Franse tank en z'n afleidingen. Het accent ligt momenteel op de AMX-klasse, ongeveer iedere drie maanden komt een nieuw model uit. Zonder in details te treden, kunnen we stellen, dat betrouwbare, goed gedetailleerde modellen worden afgeleverd.

Tot dusver is verkrijgbaar:

AMX13 DCA rups AA	AMX30
AMX30/105 (1/72)	AMX30 AA
AMX13/105 (1/72)	AMX13/155
AMX13/75 (alle volgende 1/35)	Leopard A2
AMX13 BT AMB-uitvoering	Leopard A4
AMX13/90	Leopard AA (Gepard)
AMX13/105	

DIORAMA en FOTOGRAFIE.

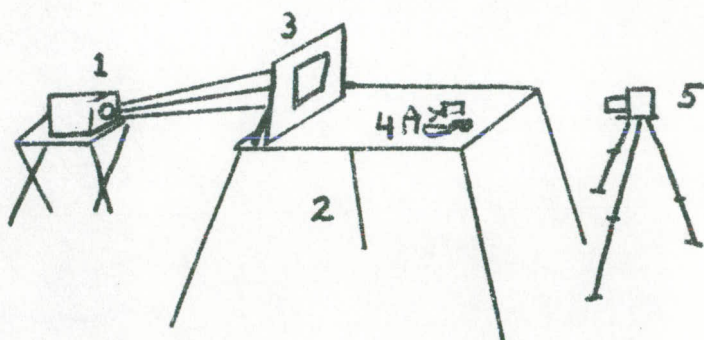
Een probleem bij het fotograferen van een diorama is vaak de achtergrond. Men kan de scene een enkele keer wel van bovenaf fotograferen, maar het effect wordt toch realistischer als op ooghoogte gekiekt wordt. Hiermee bedoel ik dan wel de ogen van de modelfiguurtjes. Vanuit dit standpunt bekeken ontkom je nauwelijks aan een achtergrond. De manier om er toch onderuit te komen is het onderwerp fel met lampen te beschijnen en de achtergrond met opzet in het duister te hullen. Het resultaat op de foto of dia is dan, dat het "nacht-effekt" wordt verkregen. Voor een "dag-effekt" moet de achtergrond ook helder verlicht zijn. De eenvoudigste oplossing lijkt dan ook gebruik te maken van het echte zonlicht. Maar dan is men afhankelijk van de zonnestand, die zich ook nog steeds wijzigt. Lampen zijn geheel naar eigen inzicht te hanteren.

Is de voorgrond van de te nemen opstelling vrij vol, dan is als achtergrond slechts "lucht" nodig, op glad, maar niet glimmend materiaal geschilderd. Dreigt het hier en daar toch te gaan glimmen, dan kan de polarisatiefilter (zie "DE TANK 1") zijn dienst bewijzen. Iets meer reliëf wordt verkregen, als de geverfde achterplaat voorzien wordt van bergen, heuvels, eventueel begroeid met het een en ander.

Die achtergrondplaat kan natuurlijk net zo goed een grote foto of poster zijn, het hangt af van de eigen inzichten en ideeën.

Het summum op dit gebied is het gebruik maken van een dia-projectie als achtergrond. Hiervoor is een stuk board, hout of karton nodig met een gat erin en een steun erachter. Het gat moet opgevuld worden met wit doorzichtig papier, waarop dia's geprojecteerd kunnen worden. Afmetingen naar eigen keuze, maar het gat mag niet te klein zijn: ongeveer 40 bij 50 cm.

De opbouw ziet er als volgt uit:

- 1= diaprojektor op stevige projektietafel
- 2= stevige tafel
- 3= scherm in raam met goede steun
- 4= diorama
- 5= fotoapparatuur.

Heeft u ideeën, suggesties, ervaringen op dit gebied, laat het ons weten!

BOEK en TIJDSCHRIFT.

Het boek "The Tank Story" van de serie "Purnell's History of the World Wars" kwam een jaar of wat geleden op de Nederlandse markt. Het kostte toen f5,50. Enige maanden geleden is er ook een versie verschenen in de Nederlandse taal, met de titel "Pantserwagens uit de Eerste en Tweede Wereldoorlog" en kost f11,90, of Bfr.175.

Het doet mij wat vreemd aan dat de term "pantserwagens" is gebruikt. Een pantserwagen is voor mijn gevoel iets met wielen eronder en niet met rupsbanden, hoewel eerlijkheidshalve de Dikke Van Dale mij in het ongelijk stelt.

Maar goed, het boek zelf.

Deze bestrijkt het tank-gebeuren van voor de Eerste Wereldoorlog (Holt-tractor) tot en met de nadagen van de Tweede Wereldoorlog. De illustraties bestaan uit foto's, maar voor het grootste deel uit tekeningen van de welbekende John Batchelor.

Dit boek gaat tamelijk uitgebreid in op de militaire, maar ook politieke en economische

achtergronden, die leidden tot de tankontwikkeling in de periode 1914-1945.

Van de tank zelf wordt de informatie wat verwarrend gegeven, en vrij globaal.

Het tijdschrift van deze keer is ook aanvankelijk in het Engels uitgegeven en daarna in het Nederlands vertaald.

Het gaat om het kwartaalblad "After the Battle", waarvan de Engelse uitgave is gekomen tot en met nummer 13 (f5,- per exemplaar). Door Tijnl te Zwolle wordt het uitgegeven onder de naam " '40-'45, Toen en Nu" (f4,95 of Bfr.80). Het meest recente nummer hiervan is nr.6.

Zoals vooral de Nederlandse titel al laat zien, gaat het vooral om de vergelijkende situaties: Tweede Wereldoorlog-heden, m.b.v. zeer vele foto's. Het blad laat vele gebeurtenissen uit WOII de revue passeren, en hier en daar zitten er interessante tussen voor tankliefhebbers, vooral door de begeleidende foto's. Om een indruk te geven wat er zoal in staat, gezien met de ogen van een tankhobbyist:

nr.1 Normandië

- 4 Slag in de Ardennen
- 5 Dieppe (eerste optreden Churchill tanks)
- 8 Battle of the Falaise Pocket (na Normandië)
- 9 Overloon! (Een artikel over de slag, en een over het museum.)

Heeft u zelf een boek, dat u interessant lijkt beschreven te zien in "DE TANK", stuurt u ons dan een beschrijving er van, en vermeldt er vooral bij, waar u het op de kop heeft getikt.

Het tijdschrift en het boek hierboven beschreven zijn via de boekhandel te verkrijgen.

VRAGENRUBRIEK.

De Heer A.F.M.Melenhorst uit Mook is dit keer het enige lid met vragen, maar die zijn gelukkig niet gering in aantal.

Hij doet ons ideeën aan de hand om dit blaadje overzichtelijker te maken. Eén tip lijkt me zeer gunstig: in de inhoudsopgave reeds vermelden wat het betreffende artikel behandelt.

Een andere suggestie, een waar iedereen mee ingenomen zou kunnen zijn, is "DE TANK" niet te stencilen, maar tot fotokopiëren over te gaan. Financiëel is dit helaas voorlopig nog niet mogelijk.

Verder vraagt A.F.M.Melenhorst gegevens over: M-1970

alle Leopard-tanks

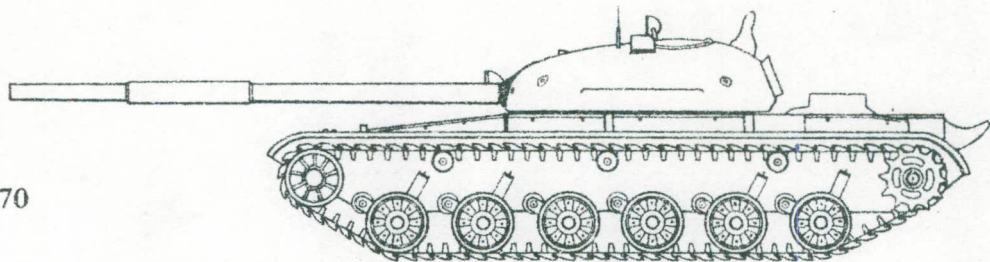
Cavalier en Comet (het verschil)

Grille 17/21

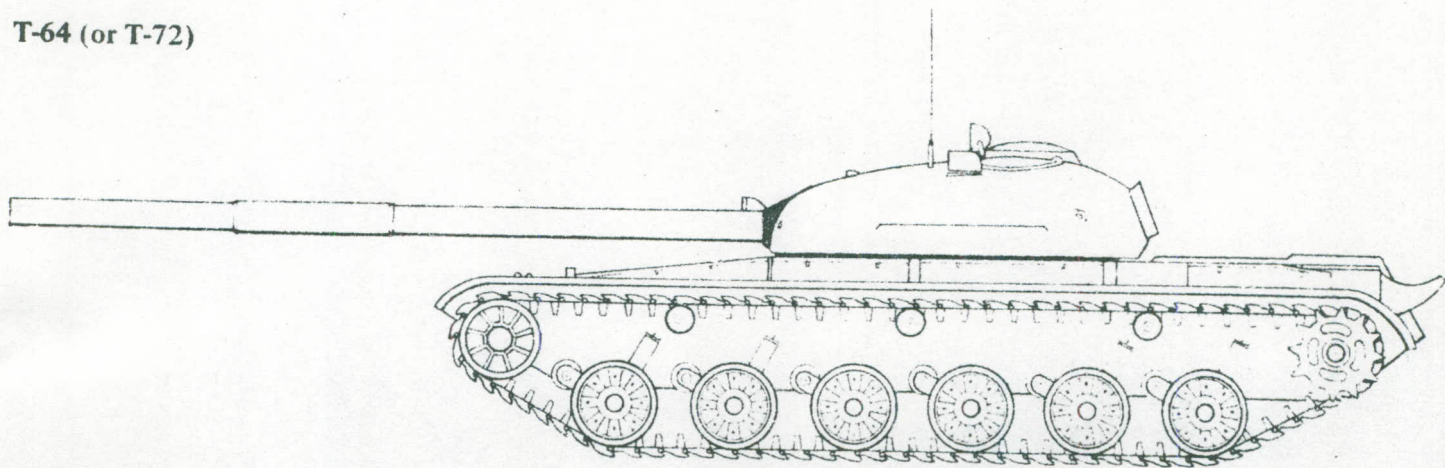
BTR-40.

De Russische M-1970 of T-70 is een experimentele tank. Het definitieve produktiemodel is de T-64 of ook wel genoemd T-72. (Volgens bepaalde bronnen zijn hiervan al enkele honderden in gebruik). De experimentele T-70

T-70

T-64 (or T-72)

(of M-1970) had hetzelfde kanon als de T-62, nl. een 115 mm. De nieuwe tank (T-64 of T-72) heeft een erg lang 122 mm kanon, met waarschijnlijk een accuratesse tot op 2000 m. Het heeft een automatisch leed-systeem, zodat de bemanning beperkt blijft tot 3 man: commandant, schutter en chauffeur. Een laser-afstand installatie schijnt aanwezig. Het gewicht licht rond de 40 ton.

Om bij de Sovjet-Unie te blijven: de BTR-40 kwam in 1951 in produktie en is een open, gepantserd vierwielig voertuig, en wordt gebruikt als APC,

Commandowagen en als verkenningsvoertuig. Hij stamt af van de GAZ-63 truck. Het voertuig is niet amfibisch, heeft geen infra-rood, en geen ABC (NBC)-systeem. In de USSR weinig meer in gebruik, zijn opvolger is de BTR-40P (BRDM). Gegevens van de BTR-40:

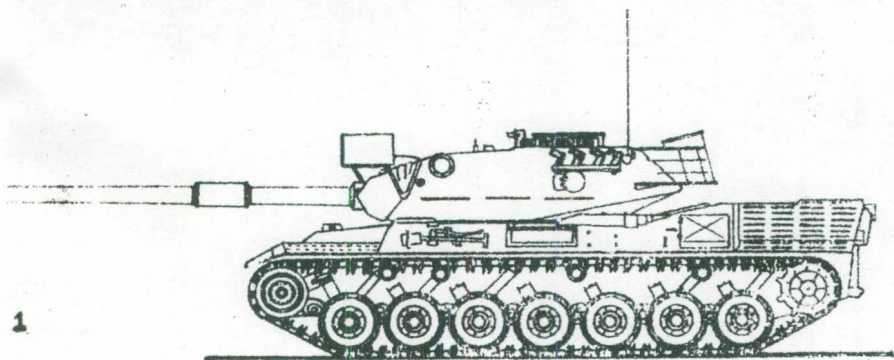
bewapening: 1x 7.62 mg (1250 x)

bemanning: 2 (en 8 infanterie)

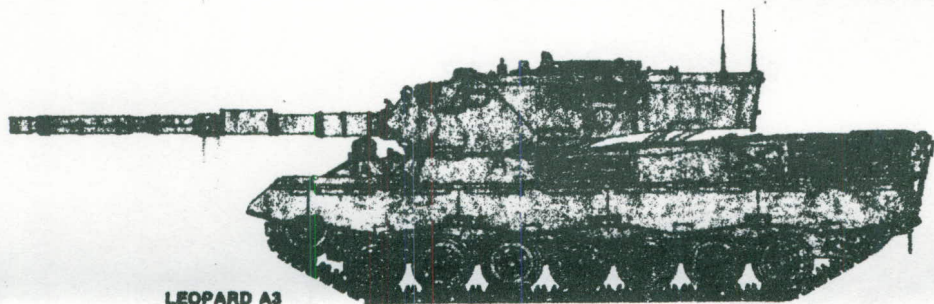
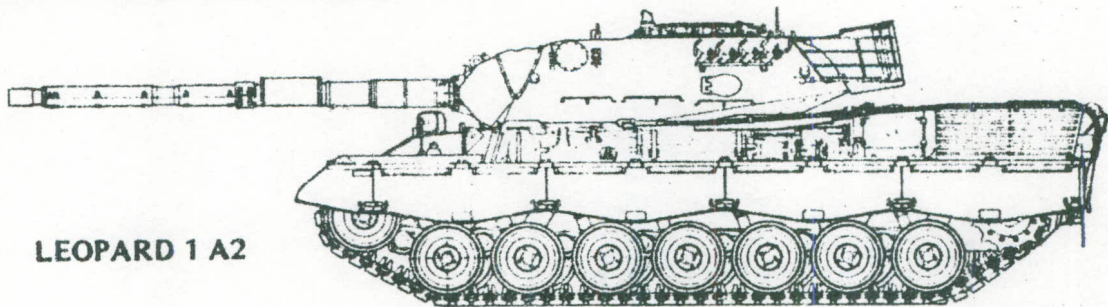
lengte: 5 m.
breedte: 1,90 m.
hoogte: 1,75 m, zonder mg.
gewicht: 5300 kg (geladen)
motor: GAZ-40, 6 cyl.
snelheid: 80 km/uur op de weg.
rijbereik: 650 km. op de weg.
waadvermogen: 0,80 m.
klimvermogen: 58%
bepantsering: 8-13 mm.

Zoals ik in de eerste brief, gericht aan de ex-ENOT-leden, heb vermeld, kan ik helaas nog niet ingaan op uw vraag een overzicht te geven van alle Leopard-tanks. Wel heb ik een aantal tekeningen te pakken gekregen. Bovendien stond in "DE TANK 1" iets over de Leopard 1, en deze keer heeft u het verhaal van de "Löwe" kunnen lezen, dus we komen er wel, maar ik durf nu nog niet, bij gebrek aan voldoende literatuur, enig volledig overzicht te geven, omdat ik niet de garantie kan geven dat ik volledig ben.

1

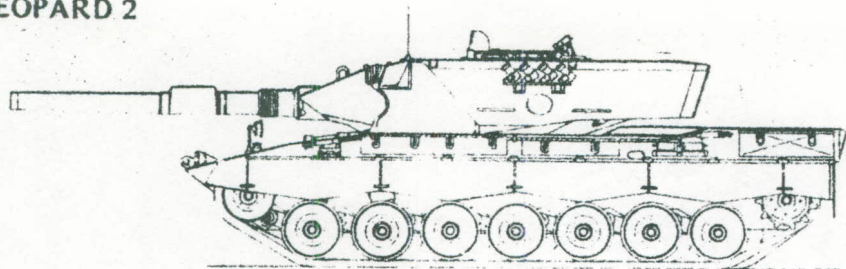
LEOPARD 1 A2

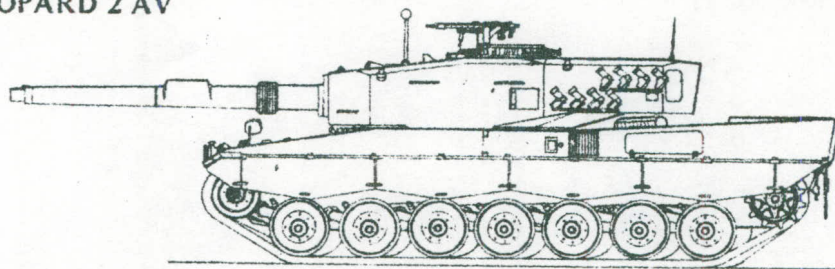
LEOPARD A3

Leopard A4 heeft hetzelfde uiterlijk als de A3.

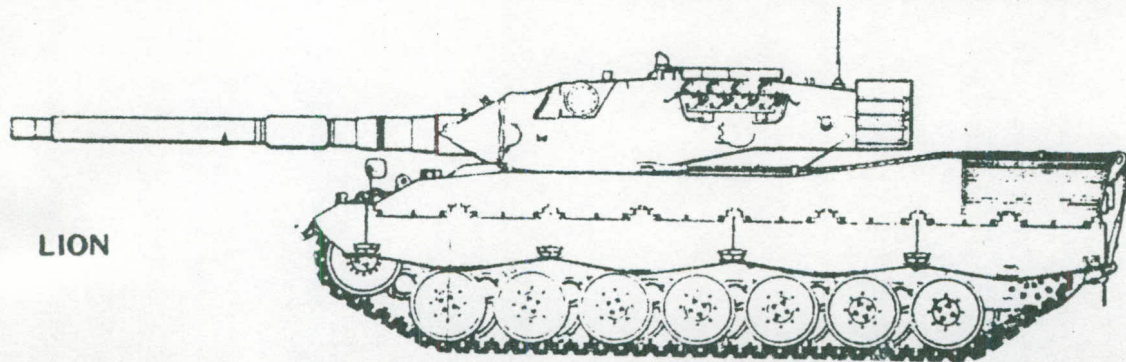
LEOPARD 2

LEOPARD 2 AV

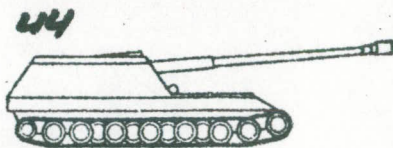
LION

De Grille 17/21 was ontworpen als "Waffen-träger" van het

17cm K18 kanon of de
21cm Mrs 21 howitzer.

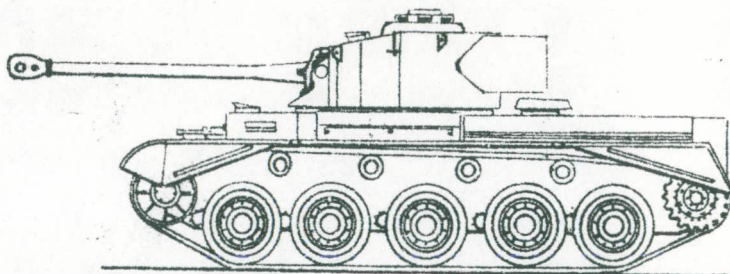
De onderbouw was een verlengde Pz.Kfpw.

*BE: "Grille 17/21" 170mm 40r SPG

Tiger Ausf.B. met een nieuwe bovenbouw. Eén experimenteel model was bijna voltooid toen de Tweede Wereldoorlog eindigde.

De Cavalier was de eerste en de Comet de laatste van een Engelse cruiser-familie in

Comet

WO II. Daar tussen in zaten nog de Centaur en de Cromwell.

Verschillen:

<u>Cavalier</u>		<u>Comet</u>
27 ton	gewicht	32,7 ton.
6 pdr (57 mm)	bewapening	77 mm
gegoten (hoekiger)	koepel	groter en gelast.
geen	geleide- wielen	4
76 mm	bepantsering	101 mm
40,2 km/uur	snelheid	46,7 km/uur

De Cavalier was niet bepaald een succes, en heeft dan ook nooit aan enige actie deelgenomen, dit in tegenstelling tot de Comet.

FOTOSERVICE.

Deze keer zijn we gelukkig in staat u de namen te noemen van degenen, die de fotoservice willen verzorgen.

In uw aanvraag hoeft u zich niet te beperken tot tanks, ook andere militaire voertuigen kunnen vallen binnen dit kader.

-Voor voertuigen die op dit moment in gebruik zijn, kunt u contact opnemen met:

W.P.BOS.

-Voor foto's van voertuigen uit het verleden kunt u terecht bij:

H.A.ISINGS

TOT SLOT.

Zoals u wellicht heeft opgemerkt is deze uitgave met 4 pagina's uitgebreid. Ondanks dat was het niet mogelijk het onderwerp "SPECIAL" te plaatsen. Dat komt dan in het december-nummer, evenals een nieuwe rubriek, genaamd: "GEHOORD, GEZIEN, GELEZEN, DOORGEGEVEN."